

Рукописна спадщина монастирів Греко- та Римо-католицької церков у фондах Інституту рукопису Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського*

Сучасні дослідники-історики, займаючись пошуковою діяльністю перш за все звертаються до історичних архівів, інколи залишаючи поза увагою рукописні відділи бібліотек, які у свою чергу є місцем зберігання надзвичайно цінної та корисної інформації, яка й досі не є достатньо вивчена й містить чимало «білих плям». Дана стаття присвячена опису однієї з таких «білих плям» церковної історії, а саме монастирським джерелам, які зберігаються у фондах Інституту рукопису Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського (НБУВ). Адже саме фонди Інституту рукопису та Відділу стародруків є найціннішою частиною історико-культурних фондів бібліотеки.

Варто відзначити, що займатися пошуковою діяльністю у рукописних відділах бібліотек значно складніше, ніж в архівах, де документи значно краще систематизовані. Причиною цього, окрім специфіки роботи у бібліотечних та архівних установах є також шляхи надходження документів до бібліотечних установ, у нашому випадку до Інституту рукопису НБУВ.

Формування фондів ІР НБУВ відбувалося у складні часи української революції 1917–1920 рр. До бібліотеки потрапляли націоналізовані бібліотечно-рукописні зібрання, приватні особи передавали в дар бібліотеці свої особові архіви та колекції. Найцінніші рукописні книги та документи потрапили до відділу рукописів (нині Інститут рукопису) з бібліотек дореволюційних освітніх та духовних навчальних закладів. Найбільше це стосується рукописної спадщини Православної церкви, а саме фондів Київської духовної академії з Церковно-археологічним музеєм і матеріалами її попередників – Києво-Могилянської академії, і братських шкіл; Ніжинського історико-філологічного інституту імені князя Безбородька, Київського університету св. Володимира (що включає також збірки Кременець-

---

* Praca naukowa finansowana w ramach programu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego pod nazwą „Narodowy Program Rozwoju Humanistyki” w latach 2012–2016. Research funded under the Ministry of Science and Higher Education's “National Programme for the Development of Humanities” for 2012–2016.

кого ліцею та деяких інших учбових закладів). Церковні джерела знаходяться і серед музейних фондів, зокрема Волинського державного краєзнавчого, Уманського краєзнавчого та Кам'янець-Подільського історичного музеїв тощо. На сьогодні унікальний фонд документів та рукописних книг нараховує більше 400 тис. одиниць зберігання, серед яких нараховується близько 8 тис. рукописних книг. Значну частину фондів складають й православні монастирські бібліотеки, наприклад Софійського, Михайлівського Золотоверхого, Межигірського, Києво-Печерської і Почаївської Лаври (до 1831 року уніатський монастир).

Попри те, що центральне місце в фондах Інституту, за кількістю та науковим значенням, займають рукописи церковнослов'янською мовою, зберігаються в Інституті рукопису й латинські та польські рукописи. Відразу необхідно наголосити, що їх кількість значно менша ніж церковнослов'янських рукописів й вони знаходяться у різних фондах ІР НБУВ, що ускладнює пошукову діяльність. На жаль, рукописна спадщина Католицької та Уніатської церкви потрапляла до бібліотеки в розпорошеному вигляді, й відтак на сьогодні міститься серед різних фондів. Так, значна кількість латинських, латино-польських, латино-слов'янських шкільних підручників XVII–XVIII ст. з Києва, Львова, Вільно та інших міст, які зберігаються у ІР НБУВ, у своїй переважній більшості були частиною монастирських бібліотек католицьких та уніатських (греко-католицьких) монастирів на теренах України, які були ліквідовані у XIX ст. Утім вони не об'єднані в один фонд, а розсіпані по різних фондах. Найбільше це стосується книжкової спадщини Любарського домініканського монастиря та монастирів реформатів (Дедеркальського та Кременецького) тощо. На даний момент більша частина рукописних документів отців реформатів була вилучена з різних фондів та об'єднана в один, що полегшує пошукову діяльність для істориків та джерелознавців (ф. 314).

Крім рукописів монастирів реформатів та домініканів серед рукописних фондів поодиначено представлені й каталоги та рукописні книги інших католицьких монастирів. Так, в Інституті рукопису зберігається рукописний каталог бібліотеки бердичівського монастиря Ордену босих кармелітів, який був закритий російською владою у 1866 році¹. Відтак віднайти їх серед загалу рукописних фондів є справою досить не легкою.

Дещо краща є ситуація із збереженням рукописної спадщини уніатських (василіанських) монастирів, яка частково зберігається у фонді Почаївська Лавра та Мелецький монастир. Утім це радше є щасливим винятком, позаяк рукописні книги з василіанських монастирів можна відшукати в різних фондах ІР.

Причиною цього є перш за все сама доля монастирських бібліотек Католицької та Уніатської Церкви, які зазнали репресій ще у першій половині XIX ст. Як відомо наслідком реакції російської влади на польське Листопадеве повстання 1830–1831 років стало масове закриття католицьких та уніатських монастирів по всій Україні. Відтак бібліотеки цих монастирів „мандрували” спочатку по монастирях,

1 ІР НБУВ, ф. І, № 6413.

які ще продовжували функціонувати, а згодом потрапили або до Волинського краєзнавчого музею або вже згадуваного нами Київського університету й вже з 20-х років ХХ ст. й до нині зберігаються у фондах Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського².

Так, книжки Кременецького єзуїтського колегіуму влилися до бібліотеки Волинського ліцею в Кременці і в 1833 році, після його закриття надійшли до бібліотеки Київського університету.

Слід зауважити, що такі „мандри” книгозбірень призводили до втрати їх цілісності. Тому на сьогодні вони розпорошені по різних музеях та бібліотеках. Утім, основний масив книг зберігається у НБУВ. Зокрема, друковані книги, яких більшість, знаходяться у відділі стародруків, а рукописні – в Інституті рукопису. Дослідниця монастирських бібліотек Ірина Ціборовська-Римарович дослідила й стверджує, що у відділі стародруків НБУВ на сьогодні зберігаються книгозбірні Кременецьких, Дедеркальських отців реформатів, отців тринітаріїв з Берестечка та Теофіполя, Вишнівецьких босих кармелітів, Любарських домініканців, також книжкові комплекси бібліотек Кременецького та Острозького єзуїтських колегіумів Дубровицьких піарів тощо. Зберігається також невелика група стародруків, що належала луцьким єзуїтам та поодинокі примірники з бібліотек городиських взутих крамелітів (ВСПВ, Pl. 81), топориських взутих кармелітів (ВСПВ, In. 232 а), старокостянтинівських капуцинів (ВСПВ, In. 373) тощо³.

Менша, але така ж цінна частина рукописних монастирських книгозбірень знаходиться в Інституті рукопису. Так, маловідомими для істориків Римо-католицької церкви на Україні є рукописні матеріали архів реформатів руської провінції, датовані серединою ХVІІІ – поч. ХІХ ст.: збірники актових книг, хроніки, протоколи візитацій монастирів, наукові трактати, навчальні курси лекцій, богословські твори, дослідженням яких займалася Світлана Булатова⁴.

Рукописні книги фонду реформатів (ф. 314) раніше належали Кременецькому монастирю реформатів, згодом вони потрапили до Волинського музею, а вже звідси – до НБУВ. Сам архів містить 34 одиниці зберігання, (на сьогодні віднайдено ще 2 одиниці зберігання, невідомі науковому загалу⁵) охоплюють період від 1744 по 1823 рр. За своїм змістом складається з наукових трактатів, навчальних програм та протоколів монастирських візитацій Дедеркальського, Жорнищевського та Кременецького конвентів. Більшу частину фонду складають збірники

2 І. ЦІБОРОВСЬКА-РИМАРОВИЧ, *Бібліотеки римо-католицьких монастирів Волині ХVІ–ХVІІІ ст.: історична доля, роль у монастирській діяльності, сучасний стан фондів (за фондами Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського)*, [в:] *Актуальні питання культурології. Альманах наукового товариства «Афіна» кафедри культурології Рівненського державного гуманітарного університету*, Вип. 9, Збірник наукових праць, Рівне 2010, с. 9–14.

3 Там само.

4 С. О. Булатова, *Архів реформатів Руської провінції (Provincia Russia)*, [в:] *Рукописна та книжкова спадщина України*, Київ 1994, Вип. 2, с. 136–141.

5 ІР НБУВ, ф. 314, № 35, 36.

актових книг, що містять рукописні та друковані документи провінції за кілька років⁶.

Іншим масивом рукописних книг, окрім книг з книгозбірень реформатів, є рукописні підручники з Любарської бібліотеки отців домініканців (фонд I). Поодинокі представлені й рукописи інших католицьких монастирів, зокрема отців місіонерів, домініканців з Ляхівця, Чуднівських бернардинів, Бердичівських кармелитів босих та ін. Нерідко саме рукописні матеріали містять значний інтерес для науковців, позаяк зберігаються в одиничному екземплярі й відображають внутрішнє життя монастирів.

Значну частину монастирських джерел становить й рукописна спадщина Уніатської (Греко-католицької) церкви. Це переважно документи діяльності уніатських ієрархів XVI–XX, що є складовою частиною родової колекції митрополита Андрея Шептицького (фонд 18). Велика частина спадщини Уніатської церкви представлена актами візитацій уніатських церков Київщини другої половини XVIII ст., що зберігаються у I фондi.

Неабиякий інтерес для нас становить рукописна спадщина василіанських монастирів XVIII–XIX ст. В Інституті рукопису зберігаються рукописні каталоги книг Володимирського, Любарського, Почаївського василіанських монастирів, богословські трактати та інші підручники, що належали різним василіанським обителям.

Чекає на свого дослідника й внутрішня документація василіанських монастирів, а саме помянники, хроніки, мортурони, метрики, господарські документи тощо василіанських монастирів. Адже саме у цих джерелах акумульована особливо вартісна інформація з життя обителів й на сьогодні цей масив джерел ще не отримав достатнього висвітлення.

Особливий інтерес представляють помянники, хроніки та збірники актових книг монастирів, зокрема Канівського, Любарського, Низкиницького, Мелецького, Білостоцького тощо. Ці книги є справжнім кладезем для дослідників внутрішнього життя монастирів. Внаслідок евристичної роботи було встановлено, що зазначені рукописні збірники розкидані по різних фондах Інституту. Більшість з них зберігається у I та II фондах, у фондах 301, 303, 312, по одному рукопису представлено у 30 та 160 фондах.

У цій публікації ми подамо список фондів та назви справ монастирських джерел Римо-католицької та Уніатської церков, що зберігаються в Інституті рукопису НБУВ. Маємо надію, що ця інформація стане в пригоді дослідникам церкви, й відтак історична наука збагатиться відкриттям ще багатьох маловідомих сторінок з життя католицьких та уніатських монастирів на теренах України.

Зауважимо, що назви одиниць зберігання написані різними мовами, зокрема російською, українською, польською та латиною. Задля уніфікації використано довільний переклад українською мовою.

6 С. О. Булатова, *Архів реформатів Руської провінції*, с. 137.

Список скорочень:

біб-ка – бібліотека	пол. – польська
ВЕВ – Волинські Єпархіальні відомості	рос. – російська
лат. – латинська	слов. – словянська
м. – мова	ф. – фонд
нім. – німецька	француз. – французька
од.зб. – одиниця зберігання	

Документи та книги василіанських монастирів

№	№ фонду, од. зб.	Назва	Примітки	Monaster – polska nazwa miejscowości ⁷
Ф. I, Літературні матеріали				
1	ф. I, 148	<i>Помяник чи пам'ять душ [...] вписаних в монастирі Канієському, при храмі Успіння Пресвятої Богородиці [...] (1780–1820 рр.).</i> Оригінал. Слов., пол. та лат. м.	з паперів графа де Броель Плятера	Kaniów
2	ф. I, 1104	<i>Літопис Любарського монастиря. 1769–1809 рр.</i> Ориг. і копії. Пол., лат. м.		Lubar
3	ф. I, 1107	<i>Помяник Низкинецького монастиря від 1643 до 1794 р.</i> <i>Списав о. Сильвестр Тимонович, ЧСВВ в 1741 р.</i> Ориг. та копії. Пол., слов. та лат. м.	з Володимирського монастиря	Niskienicze
4	ф. I, 2761	<i>Збірник трактатів з риторики, вправ, віршів тощо.</i> <i>Любарський монастир та колегіум. 1758–1761 рр.</i> Лат., пол. м.	з біб-ки Подільської духовної семінарії	Lubar
5	ф. I, 2765	<i>Навчальний посібник з Володимирського василіанського ліцею. 1762 р.</i> Лат., пол. м.		Włodzimierz Wołyński
6	ф. I, 3858	<i>Справи Луцького монастиря. Збірник випсок і копій документів.</i> Пол. м.		Łuck
7	ф. I, 4054	<i>Устав церковних служб [...] (в кінці літописні нотатки про Білостоцький монастир за 1640-і рр.), дрібний півустав XVII ст.</i> Слов. м.	з біб-ки Володимирської духовної семінарії	Białostok
8	ф. I, 4082	<i>Метрика, створена в Любарському василіанському монастирі Св. Георгія. Скоропис 1739 р. з пізнішими дописками.</i> Слов. м.	з Волинської Духовної Семінарії	Lubar
9	ф. I, 4147	а) <i>Фундаційні документи Любарського василіанського монастиря. 1764–1824 рр.</i> Лат., пол. м. Скоропис різних рук. б) <i>Від задньої оправи: реєстр книг бібліотеки Любарського колегіуму.</i> Пол. м. Курсив 1789 р. з пізнішими дописками в) <i>Інвентар захристії Любарського монастиря.</i> Пол. м. Курсив 1789 р.	документи різного характеру зшиті в одну книгу; розташовані з різних сторін зшитку; з Волинського музею	Lubar

7 Uzupełnił Marek Derwich.

№	№ фонду, од. зб.	Назва	Примітки	Monaster – polska nazwa miejscowości
10	ф. I, 4196	[Ochocki Josafat], <i>Виписи з щоденника о. Охоцького, абата Овруцького василіанського монастиря.</i> Пол. м. Скоропис 40-х рр. XIX ст.	випис з першого тому; з Волинського музею	Owruzcz
11	ф. I, 4519	<i>Навчальні посібники з Дубенського монастиря. XVIII ст.</i> Лат. м.		Dubno
12	ф. I, 4520	<i>Навчальні посібники з Дубенського монастиря. XVIII ст.</i> Лат. м.		Dubno
13	ф. I, 4706	а) <i>Реєстр книг та шкільного приладдя бібліотеки шкіл Новоград-Волинського повіту, якими опікувалися Любарські василіани. 1805–1824 рр.</i> Пол. м. б) <i>Реєстр приходу з пожертв для шкіл Любарського повіту, які утримувалися Любарськими василіанами. 1805–1825.</i> Пол. м.	з Волинського музею	Lubar
14	ф. I, 4709	<i>Каталог книг Володимирського василіанського монастиря. 1816 р.</i> Пол. м.		Włodzimierz Wołyński
15	ф. I, 4717	а) <i>Список книг бібліотеки Любарської повітової школи.</i> Пол. м. б) <i>Опис математичних та фізичних приладів, монет, медалей. Скоропис 30-х рр. XIX ст.</i> Пол. м.	з Волинського музею	Lubar
16	ф. I, 5413	<i>Навчальні посібники з Дубенського василіанського монастиря.</i> Лат., пол. м.		Dubno
17	ф. I, 5442	<i>Інвентар Любарського монастиря. 1774–1799 р.</i> Лат., пол. м.		Lubar
18	ф. I, 6351	<i>Богословський трактат. Скоропис 1774–1775 р.</i> <i>З Кам'янець-Подільського василіанського монастиря.</i> Лат. м.		Kamieniec Podolski
19	ф. I, 6451	<i>Інвентар книг та навчального обладнання бібліотеки Почаївської повітової школи. 1828 р.</i> Пол. м.	повітовою школою опікувалися Почаївські василіани	Poczajów
Ф. 30, Колекція рукописних книг [X]–XX ст.				
20	ф. 30, 51	<i>Помяник Мелецького монастиря, перша половина XVIII ст.</i> Слов. м.		Mielce
21	ф. 30, 49 ⁸	а) <i>Помяник фундаторів Любарського монастиря 1616–1875 рр.</i> Півустав 1764 р. з дописками XVIII–XIX ст. б) <i>Від нижньої дошки оправи. Каталог отців та братів василіан Польської та Литовської провінції за 1743–1825 та 1743–1805.</i> Курсив XVIII–XIX ст. з пізнішими дописками олівцем	з біб-ки Волинської духовної семінарії; дві окремі частини рукопису зшиті в один кодекс; каталоги починаються з протилежного боку кодексу	Lubar

8 Рукопис містить 2 різних документа, перший – це власне помяник монастиря, другий – каталог отців василіан двох провінцій. Див. детальний аналіз першої частини у статті І. Тесленко, *Помяник Любарського монастиря чину святого Василя Великого (XVII–XIX ст.)*, [в:] *Житомирщина на зламі тисячоліть*, «Велика Волинь», 21, 2000, с. 59–63; другої – В. Лось, Н. Сінкевич, *Catalogus Patrum et Fratrum defunctorum Чину св. Василя Великого у фондах ІР НБУВ (середина XVIII – поч. XIX ст.)*, [в:] *Записки генеалогічного товариства*, Львів, 2014, с. 77–101.

№	№ фонду, од. зб.	Назва	Примітки	Monaster – polska nazwa miejscowości
Ф. 301, Церковно-археологічний музей Київської духовної академії (ЦАМ КДА 1872–1919). Колекція рукописів III тис. до н.е. – XIX ст.				
22	ф. 301, 99	<i>Ірмологіон нотний, пд. зах. руський. Кін. XVII – поч. XVIII в., півустав. Слов. м.</i>	наявний власницький запис: Collegij Sverensis O.S.B / (Ordinis Sancta Bazilii)	Świerżeń Nowy (Białoruś)
23	ф. 301, 677	<i>Накази луцьких уніатських єпископів 1779–91 рр. Слов., пол. м.</i>		
24	ф. 301, 690	<i>Папери протоієрея П.Г. Лебединцева, XVIII–XIX ст., в яких знаходиться рукопис, що містить документи з історії Маньківського василіанського монастиря, 1765 р. Слов., пол. м.</i>		Mańkówka
25	ф. 301, 742	<i>Нотатки про заснування та пам'ятні місця Мелецького Першокласного Свято-Миколаївського монастиря (м. Мильці), складені архимандритом Григорієм 1852 г. Історична записка про Дерманський монастир Волинської губернії, складена Ієрофесем, єпископом Острозьким. Списки XIX ст. Рос. м.</i>	рукопис належав професору Волинської семінарії Добротворському і був їм пожертвований в музей Духовної академії (опис монастирів виданий в ВЕВ, 1870–71)	Mielce, Dermań
26	ф. 301, 743	<i>Опис подій і пам'ятних місць Почаївської Лаври. А. Добротворський, пол. XIX ст. Рос. м.</i>	виданий в ВЕВ 1870–71 гг.	Począjów
27	ф. 301, 882	<i>Риторика латинська, яка викладалася у Шаргородській василіанській колегії, к. XVIII ст. Лат. м.</i>		Szarogród
ф. 303, Мелецький монастир. Рукописи XVI–XVII ст. (Петров)				
28	ф. 303, 107	<i>Інвентар Мелецького василіанського монастиря. 1766 р., 1775 р. Пол., слов. м.</i>	В інвентарі є опис монастирських рукописів	Mielce
29	ф. 303, 121, 127–138	<i>Навчальні посібники з різних дисциплін. Мелецький монастир. XVIII ст. Лат., пол. м.</i>		Mielce
Ф. 312, Києво-Софійський собор. Рукописні книги XV–XIX ст.				
30	ф. 312, 189	<i>Збірка проповідей о. Юзефа Мошевського, Самбірського декана, Хирівського плебана. 1718–1733 р. Рукопис належав василіанину Арсенію Новоселецькому і переданий їм Білпівському василіанському монастирю. Пол. м.</i>		Białotówka
31	ф. 312, 379	<i>Помянник або каталог відправлених літургій в Білпівському василіанському монастирі за суперіора Епіфанія Розлуцького та провінціала Йосафата Охоцького. Поч. 1785 р. Пол. м.</i>		Białotówka
32	ф. 312, 421	<i>Метрика Білпівського монастиря, поч. 1 вересня 1746 г. і доведена до травня 1761 р. Слов. м.</i>		Białotówka
33	ф. 312, 422	<i>Метрика Білпівського монастиря без початку і кінця за 1726–1764 рр. Слов. м.</i>		Białotówka

№	№ фонду, од. зб.	Назва	Примітки	Monaster – polska nazwa miejscowości
Ф. II, Історичні матеріали				
34	ф. II, 51	<i>З рукопису Любарського монастиря (оригінал на 1 арк.) Уривок. Слов. м.</i>		Lubar
35	ф. II, 3344	<i>Інвентар Канівського архимандричого монастиря, переписаний 1818 р.</i>	з паперів В. С. Гнилосирова	Kaniów
36	ф. II, 4263	<i>Щоденник василіанських повітових шкіл м. Канева. 1783–1832 р., 1842 р. Пол., рос. м.</i>	з паперів В. С. Гнило сирова	Kaniów
37	ф. II, 22600–22616	<i>Документи про Жидичинський монастир [...] 1545–1601 рр. Ориг. і копії перш. пол. XIX ст.</i>	збірка О. Левицького	Żydyczyn
38	ф. II, 27504–27506	<i>Папери Почаївської лаври, інвентар монастиря – реєстри всіх речей, майна, книг, контракт ігуменів на оренду корчми і шинкування; виписи з Кременецьких книг, скарги Почаївської Лаври на Ледохівського за порубки в лісах. 1684–1714 рр. Волинь. Копії к. XIX ст. Пол. м.</i>		Poczajów
Ф. 160, Київська Духовна Академія				
39	ф. 160, 301	<i>Список майнових документів Лавришевського василіанського монастиря. 1792 р. Пол. м.</i>		ławryszewo
40	ф. 160, т. 1, 403	<i>Синодик (Помяник) Мелецького монастиря. 1751 р. Слов. м.</i>		Mielce

Документи та книги римо-католицьких монастирів

№	№ фонду, од. зб.	Назви одиниці зберігання	Примітки	Klasztor – polska nazwa miejscowości / zakon ⁹
Ф. I, Літературні матеріали				
1	ф. I, 4245	<i>Життя велебної панни Теклі Рачинської, Ордену Канонічок регулярних Львівського монастиря. (З додатком творів Рачинської. Почасті в віршах). Скоропис XVIII–XIX ст. Пол. м.</i>	з Волинського музею (архів реформатів)	Lwów kanoniczki Ducha Świętego (duchaczki)
2	ф. I, 4423–4426, 4435, 4440, 4547, 4554	<i>Книги-підручники з Любарської бібліотеки отців домініканців. XVIII ст. Лат. м.</i>	з Волинського музею	Lubar dominikanie
3	ф. I, 4547–4571	<i>Теологічні трактати та ін. підручники з Любарського домініканського монастиря. XVIII ст. Лат. м.</i>	з Волинського музею	Lubar dominikanie
4	ф. I, 4644	<i>Катехизм Закону сестер Милосердя. Поч. XIX ст. Пол. м.</i>	з Волинського музею	? szarytki

9 Uzupełnił Marek Derwich.

№	№ фонду, од. зб.	Назви одиниці зберігання	Примітки	Klasztor – polska nazwa miejscowości / zakon
5	ф. I, 4645	Списки генералів і провінціалів Ордену реформатів. Скоропис кінця XVIII ст. з пізнішими дописками. Лат., пол. м.	з архіву реформатів	ogólne reformaci
6	ф. I, 4646	Звичай Закону отців Місіонерів. Скоропис 1809 р. Пол. м.	Волинський музей, Ex. Libris Ioanis Skjędzielewski	ogólne misjonarze
7	ф. I, 6076	Зміст навчальних предметів, в яких учениці віленського монастиря сестер візиток показали успішні результати. 1824 р. Пол. м.		Wilno wizytki
8	ф. I, 6077	Реєстр скасованих та існуючих римо-католицьких монастирів в Російській імперії після 1832 р.		ogólne
9	ф. I, 6413	Каталог бердичівського монастиря Ордену босих кармелітів. Пол., лат. м.		Berdyczów karmelici bosci
10	ф. I, 6450	Опис книг монастирської бібліотеки отців театинів. 1808 р. Лат., пол. м.	Львів або Городенка	Lwów lub Horodenka teatyni
Ф. 160, Київська духовна Академія				
11	ф. 160, 955	Акти Жорнищевського монастиря реформатів. 1790–1793 рр.	з архіву реформатів	Żorniszczce reformaci
Ф. V, Одеське товариство історії				
12	ф. V, 3704	Книга для вписування урядових документів з Бердичівського монастиря кармелітів босих від 1851 р. 1851–1866 рр. Пол. м.		Berdyczów karmelici bosci
Ф. 301, Церковно-археологічний музей Київської духовної академії (ЦАМ КДА 1872–1919). Колекція рукописів III тис. до н.е. – XIX ст.				
13	ф. 301, 107	Ірмологіон нотний зах.рус. 1760 г. Півустав. Слов. м.	власницькі записи Поста-вського монастиря	Postawy (Białorus) franciszkanie
14	ф. 301, 251	Проповіді. Із рукописів домініканських монахів в м. Ляхівці. Поч. XIX ст. Пол. м.	без початку	Lachowce dominikanie
15	ф. 301, 673	Акти Городищенського бенедиктинського монастиря по маеткам Золоторовицзині, Купятичам і Городищу Мінської губ. 1524–1820 рр. Оригінали і копії. Пол., рос. м.		Horodyszczce benedyktyni
16	ф. 301, 676	Книга постанов провінційних капітул домініканських монахів, м. Ляхівці. 1770-ті рр. Лат. м.		
17	ф. 301, 873	Риторика Адама Ромені, 1633 р. з домініканського монастиря у м. Ляхівці. Лат. м.		Lachowce dominikanie
Ф. II, Історичні матеріали				
18	ф. II, 28106	Опис домініканських маєтків та інвентарні повинності селян. 1789 р. Перемишль, округ Замойський. Пол., нім. м.		Przemysł dominikanie

№	№ фонду, од. зб.	Назви одиниці зберігання	Примітки	Klasztor – polska nazwa miejscowości / zakon
Ф. 314, Реформати руської провінції. Збірка архівних документів 1744–1823 рр.				
19	ф. 314, 1	<i>Хроніка реформатів руської провінції. 1744–1782 рр., т. 1. Лат., француз., пол. м.</i>		provincia ruska (kustodia) pw. Matki Bożej Bolesnej reformaci
20	ф. 314, 2	<i>Хроніка реформатів руської провінції. 1744–1782 рр., т. 2. Лат., француз., пол. м.</i>		provincia ruska (kustodia) pw. Matki Bożej Bolesnej reformaci
21	ф. 314, 3	<i>Збірник актів реформатів руської кустодії, під головуванням Флоріана Ярошевича, кустоша. 1746–1749 рр. Лат., пол. м.</i>		provincia ruska (kustodia) pw. Matki Bożej Bolesnej reformaci
22	ф. 314, 4	<i>Збірник актів реформатів руської провінції, під головуванням Флоріана Доманського, 1746–1752 рр. Лат., пол. м.</i>		provincia ruska (kustodia) pw. Matki Bożej Bolesnej reformaci
23	ф. 314, 5	<i>Збірник актів реформатів руської провінції, під головуванням Флоріана Доманського, 1746–1752 рр. Лат., пол. м.</i>		provincia ruska (kustodia) pw. Matki Bożej Bolesnej reformaci
24	ф. 314, 6	<i>Збірник актів реформатів руської провінції, під головуванням Амбронія Шольца, кустоша. 1752–1755 рр. Лат., пол. м.</i>		provincia ruska (kustodia) pw. Matki Bożej Bolesnej reformaci
25	ф. 314, 7	<i>Збірник актів реформатів руської провінції, під головуванням Амбронія Шольца, кустоша. 1752–1755 рр. Лат., пол. м.</i>		provincia ruska (kustodia) pw. Matki Bożej Bolesnej reformaci
26	ф. 314, 8	<i>Збірник актів реформатів руської провінції, під головуванням Станіслава Клечевського, кустоша. 1755–1758 рр. Лат., пол. м.</i>		provincia ruska (kustodia) pw. Matki Bożej Bolesnej reformaci
27	ф. 314, 9	<i>Збірник актів реформатів руської провінції, під головуванням Михайла Кіценського, кустоша. 1758–1761 рр. Лат., пол. м.</i>		provincia ruska (kustodia) pw. Matki Bożej Bolesnej reformaci
28	ф. 314, 10	<i>Збірник актів Людовіка Хоффмана, кустоша, зодом провінціала руської провінції Пресвятої Скорботної Діви Марії. 1761–1765 рр. Лат., пол. м.</i>		provincia ruska (kustodia) pw. Matki Bożej Bolesnej reformaci
29	ф. 314, 11	<i>Збірник актів реформатів руської провінції, під головуванням Рихарда Корна, кустоша. 1766–1769 рр. Лат., пол. м.</i>		provincia ruska (kustodia) pw. Matki Bożej Bolesnej reformaci
30	ф. 314, 12	<i>Збірник актів реформатів руської провінції, під головуванням Костянтина Лісовського, провінціала. 1769–1776 рр. Лат., пол. м.</i>		provincia ruska (kustodia) pw. Matki Bożej Bolesnej reformaci

№	№ фонду, од. зб.	Назви одиниці зберігання	Примітки	Klasztor – polska nazwa miejscowości / zakon
31	ф. 314, 13	<i>Збірник актів реформатів руської провінції, під головуванням Костянтина Лісовського, 1769–1772 рр. Лат., пол. м.</i>		provincia ruska (kustodia) pw. Matki Bożej Bolesnej reformaci
32	ф. 314, 14	<i>Збірник актів реформатів руської провінції, під головуванням Станіслава Клецького, 1769–1772 рр. Лат., пол. м.</i>		provincia ruska (kustodia) pw. Matki Bożej Bolesnej reformaci
33	ф. 314, 15	<i>Збірник актів реформатів руської провінції, під головуванням Філіпа Войнарівського, провінціала. 1775–1778 рр. Лат., пол. м.</i>		provincia ruska (kustodia) pw. Matki Bożej Bolesnej reformaci
34	ф. 314, 16	<i>Збірник актів реформатів руської провінції, під головуванням Кароля Квінта, провінціала, 1778–1781 рр. Лат., пол. м.</i>		provincia ruska (kustodia) pw. Matki Bożej Bolesnej reformaci
35	ф. 314, 17	<i>Збірник актів реформатів руської провінції, під головуванням Бернарда Голембіовського, 1781–1785 рр. Лат., пол. м.</i>		provincia ruska (kustodia) pw. Matki Bożej Bolesnej reformaci
36	ф. 314, 18	<i>Збірник актів реформатів руської провінції, під головуванням Бернарда Голембіовського, 1781–1785 рр. Лат., пол. м.</i>		provincia ruska (kustodia) pw. Matki Bożej Bolesnej reformaci
37	ф. 314, 19	<i>Збірник актів реформатів русько-польської кустиодії, під головуванням Єпіванія Гарбовського, кустоша. 1784–1787 рр. Лат., пол. м.</i>		provincia ruska (kustodia) pw. Matki Bożej Bolesnej reformaci
38	ф. 314, 20	<i>Збірник актів реформатів русько-польської кустиодії, під головуванням Єпіванія Гарбовського, кустоша. 1783–1787 рр. Лат., пол. м.</i>		provincia ruska (kustodia) pw. Matki Bożej Bolesnej reformaci
39	ф. 314, 21	<i>Збірник актів реформатів русько-польської кустиодії, під головуванням Каверія Гермера, кустоша. 1787–1790 рр. Лат., пол. м.</i>		provincia ruska (kustodia) pw. Matki Bożej Bolesnej reformaci
40	ф. 314, 22	<i>Збірник актів реформатів русько-польської кустиодії, під головуванням Сигизмунда Меньженського, кустоша. 1790–1793 рр. Лат., пол. м.</i>		provincia ruska (kustodia) pw. Matki Bożej Bolesnej reformaci
41	ф. 314, 23	<i>Збірник актів реформатів русько-польської кустиодії, під головуванням Сигизмунда Меньженського, кустоша. 1790–1793 рр. Лат., пол. м.</i>		provincia ruska (kustodia) pw. Matki Bożej Bolesnej reformaci
42	ф. 314, 24	<i>Збірник актів реформатів русько-польської кустиодії, під головуванням Костянтина Лісовського, кустоша. 1793–1795 рр. Лат., пол. м.</i>		provincia ruska (kustodia) pw. Matki Bożej Bolesnej reformaci

№	№ фонду, од. зб.	Назви одиниці зберігання	Примітки	Klasztor – polska nazwa miejscowości / zakon
43	ф. 314, 25	<i>Архів Кременецького конвенту реформатів, 1745–1771 рр. Лат., пол. м.</i>		Krzemieniec reformaci
44	ф. 314, 26	<i>Протоколи Кременецького конвенту реформатів, 1746–1777 рр. Лат. м.</i>		Krzemieniec reformaci
45	ф. 314, 27	<i>Протоколи Кременецького конвенту реформатів, 1777–1823 рр. Лат. м.</i>		Krzemieniec reformaci
46	ф. 314, 28	<i>Протоколи Христопольського (Дедеркальського) конвенту реформатів, 1749–1816 рр. Лат. м.</i>		Dederkaly reformaci
47	ф. 314, 29	<i>Опис майна Дедеркальського конвенту реформатів. 1786–1790 рр. Лат., пол. м.</i>		Dederkaly reformaci
48	ф. 314, 30	<i>Книга рішень керівництва Жорницьєвського конвенту реформатів, 1775–1805 рр. Лат., пол. м.</i>		Żorniszczе reformaci
49	ф. 314, 31	<i>Метафізика. XVII–XVIII ст. На форзаці запис про належність Кременецькому конвенту реформатів. Лат. м.</i>		Krzemieniec reformaci
50	ф. 314, 32	<i>Трактати з філософії. 1749 р. На форзаці запис про належність Кременецькому конвенту реформатів. Лат. м.</i>		Krzemieniec reformaci
51	ф. 314, 33	<i>Збірник, що містить промови, маніфести, політичні диспути, декларації та ін. 1753–1793 рр. Лат., пол. м.</i>		ogólne reformaci
52	ф. 314, 34	<i>Клечевський Станіслав, реформат, Theo-cratia albo wielmożność dzieł Boskich w rządach ludu izraelskiego. 1760 р. Пол., лат. м. Автограф.</i>		Stanisław Dominik Kleczewski reformat
53	ф. 314, 35	<i>Збірник документів архіву реформатів Львівського конвенту. XVII ст. – 1758 р. львів. Лат., пол. м.</i>		Lwów reformaci
54	ф. 314, 36	<i>Збірник документів архіву реформатів Кременецького конвенту. 1745–1805 рр. Лат., пол. м.</i>		Krzemieniec reformaci

Walentyna Łoś
Dział Rękopisów
Biblioteka Narodowa Ukrainy
im. W. I. Wernadskiego w Kijowie

Hereditas Monasteriorum
vol. 6, 2015, s. 237–250

Dziedzictwo rękopiśmienne klasztorów grecko- i rzymskokatolickich w zbiorach Instytutu Rękopisów Biblioteki Narodowej Ukrainy imienia W. I. Wernadskiego

Streszczenie

W artykule opisano źródła klasztorów grecko- i rzymskokatolickich, które są przechowywane w zbiorach Instytutu Rękopisów Narodowej Biblioteki Ukrainy imienia W. I. Wernadskiego.

Dziedzictwo rękopiśmienne katolickich klasztorów na Ukrainie reprezentują rękopisy m.in.: klasztoru dominikanów w Lubarze, a także klasztorów reformatów w Dederkałach, Żorniszczach i Krzemieńcu.

Na dziedzictwo rękopiśmienne greckokatolickich klasztorów bazylianów składają się katalogi ksiąg klasztorów we Włodzimierzu, Lubarze i Poczajowie, a także kroniki i metryki, m.in. klasztorów w Kaniowie, Lubarze, Niskieniczach, Mielcach i Białostoku.

Słowa kluczowe

dziedzictwo rękopiśmienne, klasztory katolickie, klasztory bazylianów, Ukraina, reformaci prowincji ruskiej, dominikanie, katalogi, zbiory akt, kroniki

Valentina Los'
Institute of Manuscripts
Vernadsky National Library of Ukraine in Kiev

Hereditas Monasteriorum
vol. 6, 2015, p. 237–250

The hand-written heritage of Greek and Roman Catholic monasteries in the collection of the Manuscript Institute of the Vernadsky National Library of Ukraine

Summary

In the article the author examines sources for the study of the heritage of Greek and Roman Catholic monasteries kept in the Manuscript Institute of the Vernadsky National Library of Ukraine.

The heritage of the Catholic monasteries in Ukraine is represented by e.g. manuscripts from the Dominican monastery in Lubar as well as Reformati monasteries in Dederkaly, Zhornishche and Kremenets.

The heritage of Greek Catholic Basilian monasteries comprises catalogues of books from monasteries in Vladimir, Lubar and Pochaiv, as well as chronicles and documents from monasteries in e.g. Kaniv, Lubar, Niskeniche, Multsi and Bilostok.

Keywords

hand-written heritage, Catholic monasteries, Basilian monasteries, Ukraine, Ruthenian province of Reformati, Dominicans, catalogs, collections of acts, chronicles